

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ СТРАХОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

1. Необхідність та значення державного регулювання страхової діяльності
2. Правові основи державного регулювання страхової діяльності в Україні
3. Органи нагляду за страховою діяльністю в Україні, їх права та функції
4. Система заходів прямого державного нагляду за страховою діяльністю

- Загалом *державне регулювання* є сукупністю інструментів, за допомогою яких держави встановлює вимоги до суб'єктів господарювання і громадян

Державне регулювання включає:

- закони, формальні і неформальні розпорядження і допоміжні правила, що встановлюються державою, а також недержавними організаціями або організаціями саморегулювання, яким держава делегувала регуляторні повноваження
- здійснювані державними структурами заходи, направлені на контроль за поведінкою індивідів здійснювані державними структурами заходи, направлені на контроль за поведінкою індивідів або груп, які потрапляють під контроль цих структур

- Страховий ринок як частина фінансової сфери є об'єктом державного регулювання і контролю
- *Державне регулювання страхової діяльності* є системою рішень, прийнятих на вищому рівні законодавчої та виконавчої влади і контролюючих органів, щодо ефективного розвитку страхового ринку

Державне регулювання страхової діяльності

спрямоване на:

- забезпечення формування і розвиток ефективно функціонуючого страхового ринку
- створення в Україні необхідних умов для діяльності страховиків різноманітних організаційно – правових форм
- недопущення на страховий ринок спекулятивних та фіктивних компаній, що можуть заподіяти шкоду як страховій справі, так і майновим інтересам страхувальників
- дотримання вимог чинного законодавства України про страхування

Основні чинники, що зумовлюють необхідність державного регулювання страхової діяльності, пов'язані з:

- захистом страхувальника
- економічною політикою, що проводиться державою

Головною метою державного регулювання страхової діяльності є забезпечення формування страховиками достатнього обсягу коштів, за рахунок яких вони зможуть виконати свої зобов'язання перед страхувальниками за будь-яких обставин, тобто забезпечення платоспроможності кожного конкретного страховика

□ *Державне регулювання важливе для проведення послідовної політики стосовно форм, методів і масштабів участі іноземного капіталу у страховому бізнесі*

Державне регулювання розвитку страхового бізнесу здійснюється у таких напрямках:

1. пряма участь держави у становленні системи страхового захисту майнових інтересів
2. законодавче регулювання (прийняття державою базових законів та нормативно-правових актів)
3. здійснення спеціального нагляду за діяльністю відповідно до інтересів страхувальників та загальнодержавних потреб

- Цілісний механізм державного регулювання страхової діяльності включає прямі і непрямі методи впливу держави та її втручання у здійснення страхової діяльності та розвиток страхового ринку.
- **Непрямі методи державного регулювання:** методи інвестиційної, фіскальної, грошово-кредитної та валютної політики (встановлення вимог до формування, розміщення та обліку страхових резервів, обмеження участі інвесторів у статутному капіталі страховика, оподаткування страхової діяльності, прибутків від інвестування та розміщення тимчасово вільних коштів від інших фінансових операцій, вимоги до формування статутного капіталу)
- *Пряме державне втручання* в механізм функціонування страхового бізнесу здійснюється за допомогою: законодавчої бази; нагляду за страховою діяльністю

Система законодавства щодо регулювання страхової діяльності складається з:

1. загального законодавства
2. спеціалізованого страхового законодавства
3. підзаконних актів

*Основою системи законодавчого регулювання страхового ринку
в Україні є:*

- Конституція України від 28.06.1996, Закон № 254к/96-ВР;
- Закон України „Про страхування” від 07.03.1996 № 85/96-ВР;
- Закон України „Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуги” № 2664-III від 12.07.2001 р.;
- Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження Порядку та вимог щодо здійснення перестраховування у страховика (перестраховика) нерезидента” № 124 від 4 лютого 2004 р.;

- Постанова Кабінету Міністрів України від 7 грудня 2016 р. № 913 “Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг (крім професійної діяльності на ринку цінних паперів)»
- Закон України від 15.03.2003 № 755-IV "Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань”
- Закон України від 02.03.2015 № 222-VIII “Про ліцензування видів господарської діяльності”

- „Розпорядження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг від 28.11.2013 № 4368 «Положення про Державний реєстр фінансових установ»»
- “Правила формування, обліку та розміщення страхових резервів за видами страхування, іншими, ніж страхування життя” затверджені розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України № 3104 від 17.12.2004 р.;
- Положення про обов’язкові критерії і нормативи достатності капіталу та платоспроможності, ліквідності, прибутковості, якості активів та ризиковості операцій страховика: Розпорядження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг від 07.06.2018 № 850»

- Постанова Кабінету Міністрів України від 18 грудня 1996 р. N 1523 “Про порядок провадження діяльності страховими посередниками»
- Розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 28.05.2004 N 736 “Про затвердження Положення про реєстрацію страхових та перестрахових брокерів і ведення державного реєстру страхових та перестрахових брокерів»
- Розпорядження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг від 23.07.2013 № 2401 «Про затвердження Кваліфікаційних вимог до страхових агентів, необхідних для здійснення посередницької діяльності з обов’язкового страхування цивільно–правової відповідальності власників наземних транспортних засобів»

Страхове законодавство визначає:

- обов'язки та права суб'єктів страхового ринку
- договірні відносини між сторонами
- порядок та умови здійснення страхових виплат, страхового відшкодування
- форми страхування
- перелік добровільних та обов'язкових видів страхування

- систему державного регулювання
- повноваження органів державного регулювання
- умови ліцензування страхової діяльності
- вимоги до правил страхування
- умови забезпечення платоспроможності страховика, вимоги до його статутного капіталу (зареєстрованого капіталу), формування страхових резервів, правила і напрями розміщення коштів страхових резервів тощо

Держава, як учасник страхового ринку

- **створює правові основи регламентування страхової діяльності в особі Уповноваженого органу** (*Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг в Україні – Нацкомфінпослуг*)
- **здійснює нагляд за дотриманням вимог чинного законодавства та ефективного розвитку страхових послуг, з метою запобігання неплатоспроможності страховиків та захисту інтересів страхувальників**

- **Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг (Нацкомфінпослуг)**, є державним колегіальним органом, підпорядкованим Президенту України і підзвітним Верховній Раді України.
- Місія Нацкомфінпослуг – створення умов для належного та ефективної роботи ринків небанківських фінансових послуг, зміцнення системної стабільності на цих ринках, забезпечення захисту прав споживачів небанківських фінансових послуг, а також інтеграція у світовий фінансовий простір без загроз національним інтересам і економічній безпеці України.

Основними функціями Уповноваженого органу є такі, що стосуються:

нормативно-правового регулювання:

- розроблення нормативних та методичних документів з питань страхової діяльності, що віднесена до компетенції Уповноваженого органу**
- узагальнення практики страхової діяльності і посередницької діяльності на страховому ринку, розроблення і подання у встановленому порядку пропозицій щодо розвитку і вдосконалення законодавства України про страхову і посередницьку діяльність у страхуванні та перестрахованні**
- прийняття у межах своєї компетенції нормативно-правових актів з питань страхової і посередницької діяльності у страхуванні та перестрахованні**
- встановлення правил формування, обліку і розміщення страхових резервів та показників звітності**

нагляду за учасниками страхового ринку:

- **ведення єдиного державного реєстру** страховиків (перестраховиків) та державного реєстру страхових та перестрахових брокерів
- **видача ліцензій страховикам** на здійснення страхової діяльності та проведення перевірок їх відповідності виданій ліцензії
- **видача свідоцтв про включення страхових та перестрахових брокерів до державного реєстру** страхових та перестрахових брокерів та проведення перевірки додержання ними законодавства про посередницьку діяльність у страхуванні та перестраховуванні і достовірності їх звітності
- **проведення перевірок** щодо правильності застосування страховиками (перестраховиками) та страховими посередниками законодавства про страхову діяльність і достовірності їх звітності
- **проведення аналізу** додержання законодавства об'єднаннями страховиків і страховими посередниками
- **здійснення контролю** за платоспроможністю страховиків відповідно до взятих ними страхових зобов'язань перед страхувальниками

організаційного та методичного забезпечення у сфері страхування:

- забезпечення проведення** дослідницько – методологічної роботи з питань страхової і посередницької діяльності у страхуванні та перестраховуванні, підвищення ефективності державного нагляду за страховою діяльністю
- проведення і координація у визначеному законодавством порядку навчання,** підготовки і перепідготовки кадрів та встановлення кваліфікаційних вимог до осіб, які провадять діяльність на страховому ринку, організація нарад, семінарів, конференцій з питань страхової діяльності
- участь у міжнародному співробітництві** у сфері страхування і посередницької діяльності у страхуванні та перестраховуванні, вивчення, узагальнення, поширення світового досвіду, організація виконання міжнародних договорів України з цих питань;
- здійснення організаційно – методичного забезпечення проведення актуарних розрахунків**

Структура апарату Нацкомфінпослуг

ГОЛОВА НАЦКОМФІНПОСЛУГ

КЕРІВНИК АПАРАТУ

ЧЛЕНИ НАЦКОМФІНПОСЛУГ

Управління забезпечення діяльності
Голови та членів Комісії

Відділ організаційного забезпечення
діяльності керівника апарату

Департамент документального
забезпечення та контролю

Управління ресурсного забезпечення
та інформаційних технологій

Департамент юридичного забезпечення

Відділ ведення реєстрів та баз даних
фінансових установ

Департамент державного регулювання та
методології нагляду на ринках
фінансових послуг

Управління державного регулювання на
ринках фінансових послуг

Управління методології державного нагляду
на ринках фінансових послуг

Департамент страхового регулювання та
нагляду

Управління регулювання та нагляду
за установами накопичувального пенсійного
забезпечення та управителів ФФБ та ФОН

Департамент регулювання та нагляду
за кредитними установами

Департамент регулювання та нагляду
за фінансовими компаніями

Департамент розвитку ринків фінансових
послуг та міжнародного співробітництва

Відділ фінансів, бухгалтерського обліку
і звітності

Управління персоналом

Сектор консолідованого нагляду

Сектор внутрішнього аудиту та службових
перевірок

Сектор з питань запобігання та виявлення
корупції

Радник Голови

Уповноважений орган може здійснювати інші функції, необхідні для виконання покладених на нього завдань

Зокрема він має право:

- одержувати в установленому порядку від страховиків звітність про страхову діяльність, інформацію про їх фінансове становище та необхідні пояснення щодо звітних даних
- проводити перевірку щодо правильності застосування страховиками законодавства України про страхову діяльність і достовірності їх звітності за показниками, що характеризують виконання договорів страхування, не частіше одного разу на рік призначати проведення за рахунок страховика додаткової обов'язкової аудиторської перевірки з визначенням аудитора

- видавати приписи страховикам про усунення виявлених порушень вимог законодавства про страхову діяльність, а у разі їх невиконання зупиняти чи обмежувати дію ліцензій цих страховиків до усунення виявлених порушень або приймати рішення про відкликання ліцензій та виключення з державного реєстру страховиків (перестраховиків)
- проводити тематичні перевірки діяльності страховика у випадках необхідності перевірки фактів, викладених у скаргах, заявах, зверненнях страхувальників, достовірності показників звітності, виконання вимог раніше наданих приписів, за дорученням правоохоронних органів або органів державної влади, зустрічні перевірки достовірності і правильності укладених договорів страхування та перестрахування та у разі надходження інформації від страхувальників про порушення

- одержувати від страхових та перестрахових брокерів установлену звітність про їх діяльність та інформацію про укладені договори, а також необхідні пояснення щодо цих даних
- видавати приписи страховим посередникам про усунення виявлених порушень законодавства, а у разі їх невиконання приймати рішення про виключення страхового або перестрахового брокера з державного реєстру страхових та перестрахових брокерів
- одержувати в установленому порядку від аварійних комісарів інформацію, необхідну для виконання покладених на нього завдань, у тому числі інформацію про обставини і причини настання страхового випадку та заподіяну шкоду

- створювати комісії та робочі групи для проведення перевірок діяльності страховиків та страхових посередників
- здійснювати контроль за достовірністю та повнотою інформації, що надається учасниками страхового ринку
- одержувати безоплатно від органів виконавчої влади інформацію та статистичну звітність, необхідну для виконання покладених на нього завдань
- звертатися до суду з позовом про скасування державної реєстрації страховика (перестраховика) або страхового посередника у випадках, передбачених законом

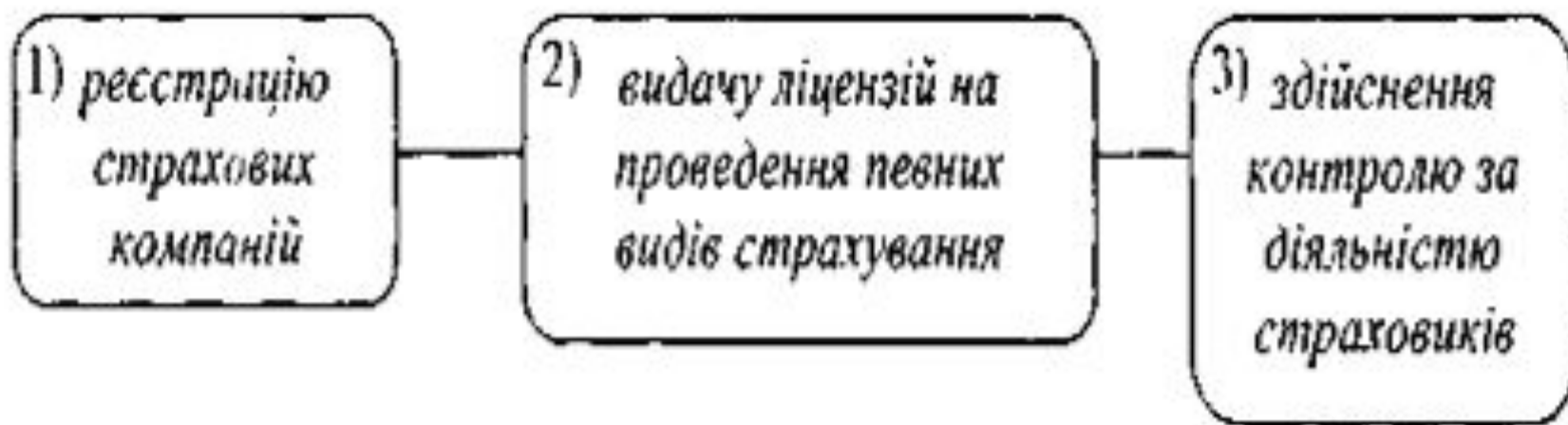
Станом на 01.01.2019 р. під наглядом Нацкомфінпослуг були такі учасники небанківського фінансового ринку:

- 281 страхові компанії
- 358 кредитних установ
- 359 ломбардів
- 940 фінансових компаній
- 62 недержавних пенсійних фондів
- 22 адміністраторів НПФ
- 2 довірчі товариства

Напрямки удосконалення державної політики у галузі страхування такі:

- подальший розвиток законодавчої і нормативної бази
- залучення страхового ринку до вирішення найважливіших питань соціального страхування
- створення оптимального співвідношення між обов'язковим і добровільним страхуванням
- формування комплексної системи висококваліфікованого кадрового забезпечення
- створення конкурентного середовища між страховиками і страховими посередниками
- підвищення рівня інформаційного забезпечення
- посилення впливу держави на проведення інвестиційної політики страховиків

Система заходів прямого державного нагляду за страховою діяльністю включає:



□ *Поточна діяльність страхової компанії контролюється на підставі звітності*

□ **Перевірку дотримання вимог щодо публікації балансу, контроль за правильністю відображення даних у звітності здійснюють представники державних органів шляхом різного роду перевірок страхових організацій**

Особлива увага приділяється контролю за:

1. платоспроможністю страховиків щодо виконання ними страхових зобов'язань перед страхувальниками
2. розміщенням страхових резервів
3. розробкою нормативних і методичних документів з питань страхової діяльності

Однією з головних умов належного виконання страховиком прийнятих на себе зобов'язань є фінансова надійність страховика

Чинниками, які забезпечують фінансову надійність страховиків є:

1. розмір власних коштів страховика
2. правильно розраховані тарифні ставки
3. збалансований страховий портфель
4. величина страхових резервів, адекватна сумі взятих страховиком на себе зобов'язань
5. розміщення страхових резервів
6. перестраховування

- Загальні положення забезпечення платоспроможності страховиків наведено в Законі України “Про страхування”.
- Відповідно до ст. 30 основними умовами забезпечення платоспроможності страховиків є:
 - наявність сплаченого зареєстрованого капіталу та гарантійного фонду страховика
 - створення страхових резервів, достатніх для майбутніх виплат страхових сум і страхових відшкодувань

- перевищення фактичного запасу платоспроможності страховика над розрахунковим нормативним запасом платоспроможності

Страховики відповідно до обсягів страхової діяльності зобов'язані підтримувати належний рівень фактичного запасу платоспроможності (нетто-активів)

Фактичний запас платоспроможності (нетто-активи) страховика визначається вирахуванням із вартості майна (загальної суми активів) страховика суми нематеріальних активів і загальної суми зобов'язань, у тому числі страхових

Страхові зобов'язання приймаються рівними обсягам страхових резервів, які страховик зобов'язаний формувати у порядку, передбаченому чинним законодавством

Взаємовідносини страховика й держави будуються на таких принципах:

- страховик не відповідає за зобов'язаннями держави, а держава – за зобов'язаннями страховика
- не допускається, за винятком обов'язкових видів страхування, страхування життя, майна фізичних осіб, перестрахування, страхування експортно-імпорتنих поставок під гарантію держави, страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою та діяльності страхових посередників, будь-яке централізоване регулювання (уніфікація, обмеження, обов'язковість тощо) розмірів страхових платежів (тарифів) і страхових сум (страхового відшкодування), умов укладання страхових договорів, взаємовідносин страховика і страхувальника, якщо вони не суперечать законодавству України

- держава гарантує дотримання й захист майнових та інших прав і законних інтересів страховиків, умов вільної конкуренції в здійсненні страхової діяльності
- утручання в діяльність страховиків з боку державних та інших органів забороняється, якщо воно не пов'язано з повноваженнями органів, які здійснюють державний нагляд та контроль за діяльністю страховиків

- У Нацкомфінпослуг надходять індивідуальні та колективні звернення громадян з різних регіонів України.
- Питання, з якими громадяни звертаються в Нацкомфінпослуг, стосуються насамперед дотримання законодавства в сфері страхових послуг.

Страхувальники скаржаться на:

1. порушення термінів страхової виплати або зменшення розміру страхового відшкодування
2. відмови у виплаті пені за несвоєчасне страхове відшкодування страховиками
3. безпідставні відмови у виплаті страхового відшкодування
4. незгоди страхувальника щодо визначення розміру відшкодування витрат, пов'язаних з відновлювальним ремонтом

- У проекті закону "Про Державний бюджет України на 2019 рік" передбачено **фінансування Нацкомфінпослуг в розмірі 81,2 млн. грн.,** що на **19,7%** більше, ніж було передбачено держбюджетом-2018 (79,7 млн. грн.).
- У 2017 році державне фінансування було на рівні 52,2 млн. грн., в 2016-м 27,3 млн. грн.
- Витрати Нацкомфінпослуг в 2019 році визначені в розмірі 78,8 млн грн., з яких на заробітну плату співробітників Комісії планується виділити 57,7 млн. грн. (4,8 млн. грн. ФОП на місяць), що відповідає витратам на ці цілі в держбюджеті-2018 (в 2018 році 57,7 млн. грн., а в 2017 році на зарплату виділяли 40 млн. грн.).

- Згідно даних Регулятора, в штаті Нацкомфінслуг працює **264** держслужбовці. Середній розмір оплати праці одного держслужбовця Комісії (середнє значення) в **2018-2019** рр складає близько **18** тис. грн. в місяць.
- На комунальні послуги та енергопостачання в **2019** році запланували витрати **1,6** млн. грн.
- Крім того, проектом держбюджету передбачається направити в **2019** році на розвиток Нацкомфінпослуг **2,4** млн грн, в той час як роком раніше було виділено **3,4** млн грн.

□ **За березень-серпень 2019 року до Нацкомфінпослуг надійшло 2533 скарг на роботу страховиків.**

□ Звернення надходили від фізичних та юридичних осіб, включно з народними депутатами, КМУ, Адміністрацію Президента, парламентські комітети, міністерства і відомства, йдеться в звіті Нацкомфінпослуг.

□ **Питання, з якими звернулися громадяни стосувалися насамперед дотримання законодавства в сфері страхових послуг.**

□ **В цілому загальний обсяг виплат страхового відшкодування страховими компаніями за підсумками розгляду Нацкомфінпослуг звернень склав 38,8 млн грн**

□ За інформацією Регулятора, на 4 страховиків за звітний період в цілому надійшла 538 скарг. Загальний обсяг виплат страхових відшкодувань за підсумками розгляду звернень склав 18,3 млн грн.

Страховики, на яких надійшло найбільше скарг за березень-серпень 2019 р.

.	Страховик	Усього	березень	квітень	травень	червень	липень	серпень
1	АСКА	167	21	21	21	29	44	31
2	Омега	156	30	23	28	28	33	14
3	Оранта	121	42	18	17	15	14	15
4	Ю.Ес.Ай.	94	12	16	18	10	22	16
.	Жалоб на 4 СК	538	105	78	84	82	113	76
.	Доплачено 4 СК, млн. грн.	18,29	4,13	1,73	3,52	6,05	1,63	1,23
.	Всього скарг	2533	478	433	397	384	439	402
.	Доплачено всього, млн. грн.	38,75	6,16	7,95	6,71	9,11	4,41	4,41

Які критерії відбору страховиків використовував Регулятор

- Кількість звернень більше, ніж в 2 рази середнього показника звернень.
- При цьому, середній показник звернень розраховується як співвідношення загальної кількості звернень щодо неналежного виконання страховими компаніями своїх зобов'язань (2533) до кількості страхових компаній, за якими надійшли такі звернення (70), $2533/70 = 36,2 * 2 = 72$.
- Розрахунок середнього показника звернень здійснюється за останні 6 календарних місяців. При розрахунку середнього показника звернень не враховуються звернення щодо дій страхових компаній, в яких анульовано (відкликано) ліцензії або компанія виключена з Державного реєстру.

- Верховна Рада прийняла в першому читанні законопроект №1085-1 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту прав споживачів фінансових послуг». Документ передбачає наділення **регуляторів фінансового ринку повноваженнями застосовувати до фінустанов заходи впливу і застосовувати адміністративні стягнення за порушення прав споживачів.**
- Буде прописано, що неподання або несвоєчасне подання споживачеві фінансових послуг інформації про умови надання фінансової послуги, яку він хоче отримати, буде каратися штрафом від 50 до 100 неоподатковуваних мінімумів, який заплатять посадові особи фінустанов або фізособи-підприємці.
- Поняття "клієнт" і "споживач фінансових послуг" буде розмежовано. Прописується 8 принципів захисту прав споживача фінансових послуг. У законі буде чітко перераховано, що має бути зазначено в договорі про надання фінансових послуг.

- Нацкомфінпослуг провела **оцінку страхових компаній України за ступенем ризику від провадження господарської діяльності** для визначення періодичності проведення планових заходів державного нагляду за показниками, встановленими постановою КМУ від 21.11.2018 №976 «Про затвердження критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності в сфері ринків фінансових послуг».
- Критеріями, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності в сфері ринків фінансових послуг, є:

- види послуг, які мають право надавати суб'єкти господарювання на ринках фінансових послуг;
- період, в якому суб'єкти господарювання отримали право надавати послуги на ринках фінансових послуг;
- показники діяльності суб'єктів господарювання на ринках фінансових послуг;
- дотримання суб'єктами господарювання вимог законодавства у сфері ринків фінансових послуг;
- результати проведення аудиту звітності суб'єктів господарювання.

Віднесення суб'єкта господарювання до високого, середнього або незначного ступеня ризику здійснюється з урахуванням суми балів, нарахованих за всіма критеріями, за такою шкалою:

- від 41 до 100 балів - до високого ступеня ризику (планові перевірки проводяться не частіше одного разу на 2 роки);
- від 21 до 40 балів - до середнього ступеня ризику (планові перевірки проводяться не частіше одного разу на 3 роки);
- від 0 до 20 балів - до незначного ступеня ризику (планові перевірки проводяться не частіше одного разу на 5 років).

Високий ступінь "ризиковості" страхових операцій отримали

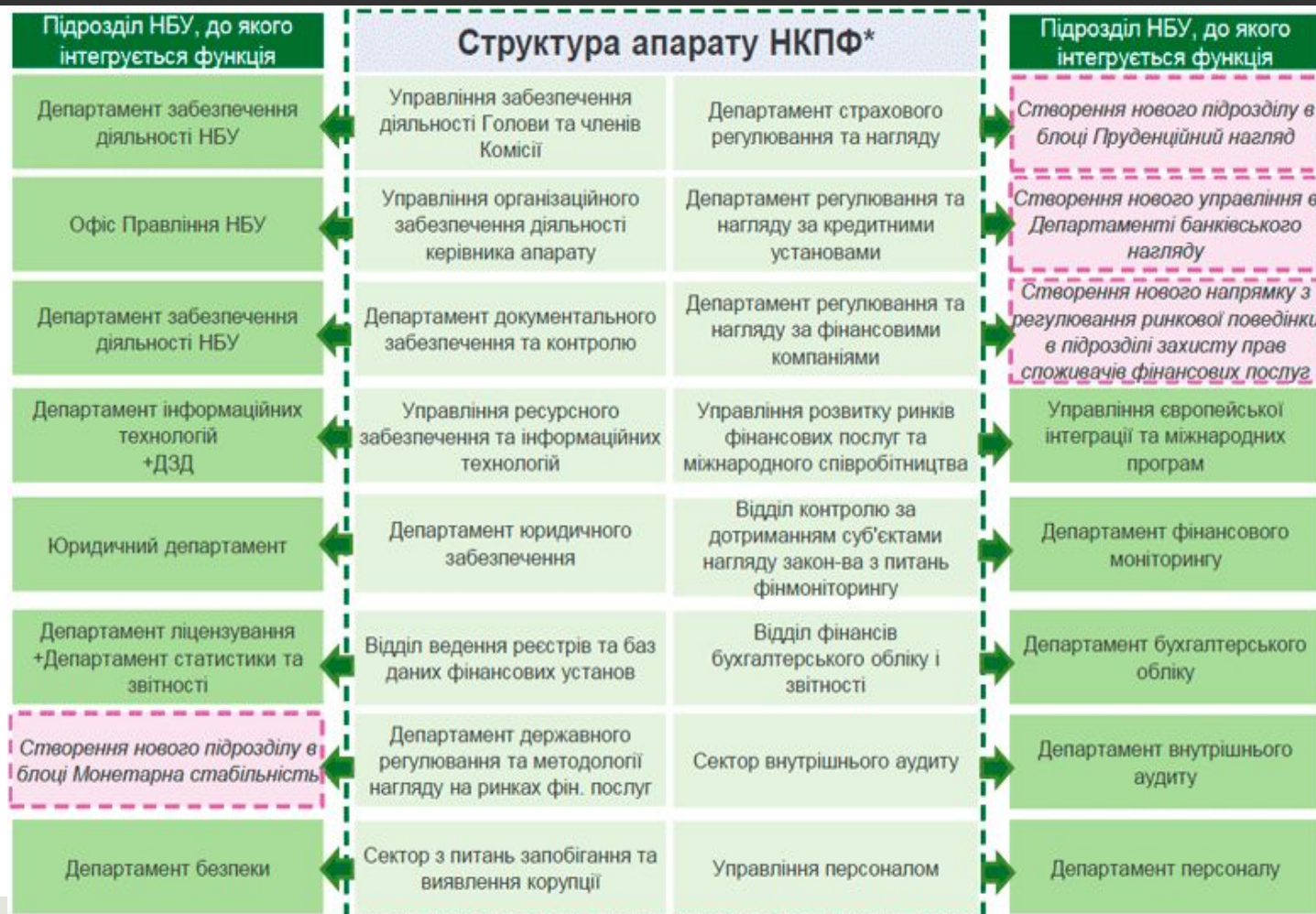
90 страховиків, **середню** - 125 СК і **низьку** - 6 страхових компаній.

НИЗЬКА СТУПІНЬ РИЗИКУ		
АСКОР	ІНДУСТРІАЛЬНА	СІГМА
ДОМІНАНТ	МЕГА ПОЛІС	Українська страхова компанія

ВИСОКА СТУПІНЬ РИЗИКУ		
Авангард	ЕКСПО СТРАХУВАННЯ	ПРОВІДНА
АКВ ГАРАНТ	ЕКСПРЕС СТРАХУВАННЯ	ПРОМИСЛОВО СТРАХОВИЙ АЛЬЯНС
АЛЬЯНС-ГАРАНТ	ЕКТА	ПРОМИСЛОВО-СТРАХОВА КОМПАНІЯ
АМДжи-Іншуренс	Євроінс Україна	ПРОФЕСІЙНЕ СТРАХУВАННЯ
АРСЕНАЛ	ЄВРОПЕЙСЬКА СТРАХОВА ГРУПА	Саламандра-Україна
АСКО-Медсервіс	Європоліс	Сан Лайф
АСТА-СТРАХУВАННЯ	ІНГО Україна	SATIS
АСТРО-ДНІПРО	КАПІТАЛ-СТРАХУВАННЯ	СГ Ю.БІ.АЙ-КООП
АХА Страхування	КАСТОДІ	СК СВІСС КЛАСІК ЛАЙФ
БІЗНЕС СТРАХУВАННЯ	КИЙ АВІА ГАРАНТ	СКАРБНИЦЯ
БІФЕСТ	КНЯЖА	СОЮЗ-ДНІПРО
ВАРТА	Країна	СФГ Глебов і партнери
ВЕЛЕС	КСЖ БРОКБІЗНЕС	ТРАНСМАГІСТРАЛЬ
ВЕЛС	МегаПоліс	УАСК АСКА
ВЕЛТЛІНЕР	МЕГА-ПОЛІС	Українська військово-страхова компанія
ВЕСТІН	МИР	Українська охоронно-страхова компанія
ВОНА	Мотор-Гарант	Українська пожежно-страхова компанія
ВУСО	НАДІЙНА	УКРАЇНСЬКА ПРОМИСЛОВА СК
Гарант-Система	Нафтагазстрах	Українська страхова група
ГЕРМЕС	НІКА	УКРАЇНСЬКЕ ПРОМИСЛОВЕ СТРАХУВАННЯ
Гешталт	НІКО СТРАХУВАННЯ	УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ
ГЛОБАЛ ГАРАНТ	НОВИЙ ДНІПРО	Укрінстрах
ГЛОБАЛ ГАРАНТ	ОБЕРІГ	УНІК
Глобаліс Іншуренс Солюшенс	ОМЕГА	ФАРЛОНГ
ГРАНІТ	Оранта-СН	Форміка
ГРІНВУД ЛАЙФ ІНШУРАНС	ПАТ НОРАНТА	ФОРТ
ДЕЛЬФІН	ПАТ СТ НАДІЯ	Форте
ДЖЕРЕЛО СТРАХУВАННЯ	ПЗУ Україна	ХАРКІВСЬКА МУНІЦИПАЛЬНА СК
ДІМ СТРАХУВАННЯ	Пойнт	Ю.Ес. Ай.
ДОВІРА ТА ГАРАНТІЯ	ПРЕСТИЖ	ЮНІВЕС

СЕРЕДНЯ СТУПІНЬ РИЗИКУ			
АКС КЕПІТАЛ	Глобус	ІНТЕХ	ПАРАСОЛЬ
АЛЬФА СТРАХУВАННЯ	ГРАВЕ УКРАЇНА	ІНТО	Перша
Альфа-Гарант	ГРАВЕ УКРАЇНА Страхування життя	КАРДІФ	Перша страхова компанія
АЛЬЯНС	Грандвіс	Каштан	ПЗУ Україна страхування життя
Альянс Україна	Гранд-Поліс	КВОРУМ	ПОЛІС-ЦЕНТР
АМАЛЬТЕЯ	ДАР	КД Життя	ПРЕМ'ЄР ГАРАНТ ПРОФІ
АРМА	ДЕФЕНСА	Київська Русь	Проксіма
АРСЕНАЛ ЛАЙФ	Ді'лайф	КНЯЖА ЛАЙФ	ПРОСТО-страхування
АРСЕНАЛ СТРАХУВАННЯ	Дністер	Колоннейд Україна	Раритет
АСКО-ДОНБАС ПІВНІЧНИЙ	ДОБРОБУТ ТА ЗАХИСТ	КРЕДО	РЕСПЕКТ
АСТРАМЕД	Енергорезерв	КРЕМІНЬ	РІДНА
АФІНА-АВТО	Еталон	КРОК	РІК-АВТОГАРАНТ
ARX LIFE	ЄВРОПЕЙСЬКА СГ	КРОНА	Роксолана
БРОКБІЗНЕС	Європейське туристичне страхування	Ліберті	ОСТРА
БУСІН	Європейський страховий альянс	МЕГА-ГАРАНТ	СКІФІЯ
В. і П.	Залізничні шляхи	МЕГА-ГАРАНТ-ЖИТТЯ	Соверен
Велта	Захід-Резерв	МЕРКУРІЙ	СПЕЙР
Віді-Страхування	ІНГО Україна ЖИТТЯ	МетЛайф	СПІЧ
ВІП-КАПІТАЛ	ІНГОССТРАХ	Міжнародна СК	СТАР-ПОЛІС
Гамайун	ІНГРУП	Місто	СТРАХОВА ГРУПА ТАС
ГАММА	ІННОВАЦІЙНИЙ СТРАХОВИЙ КАПІТАЛ	МОНОМАХ	Страховий Будинок
Гарант - Фармамед	ІННОВАЦІЙНІ СТРАХОВІ ТЕХНОЛОГІЇ	НАДІЙНА	Страхові гарантії
Гарант і Я	ІнтерЕкспрес	НАДІЯ	Страхові гарантії України

Схема передачі функцій від Нацкомфінпослуг до НБУ



Основні етапи та дії НБУ у процесі зміни Регулятора на страховому ринку:

- 2019-2020 (перехідний період) - створення нового функціоналу в НБУ, розробка разом зі страховим ринком і експертами нових секторальних законів і регуляторних актів.
- 2020-2021 (адаптаційний період) - оцінка страхового ринку і прийняття регуляторних актів.
- 2022-2025 (розвиток ринку) - поступове впровадження плану дій, побудова конкурентного ринку, розвиток інфраструктури та ринкової поведінки.

2019-2020

Перехідний період (передача функцій)



Створення нового функціоналу в НБУ та НКЦПФР



Передача функцій від НКФП до НБУ та НКЦПФР, ліквідація НКФП



Білі книги щодо регулювання окремих сегментів ринку НФУ

Розробка та прийняття нових загальних та секторальних законів та регуляторних актів стосовно фінансового ринку



Розробка та прийняття ПЗУ Про посилення повноважень регулятора

2020-2021

Адаптаційний період (+1 рік після передачі)



Оцінка ринку НФУ



Розробка нового регулювання НФУ (разом з ринком та експертами)



Прийняття нових регуляторних актів:

- ✓ Ліцензійні вимоги
- ✓ Вимоги до капіталу, резервів
- ✓ Вимоги до розкриття інформації
- ✓ Кваліфікаційні вимоги

2022-2025

Розвиток ринку НФУ (+3-4 роки)



Поступове впровадження комплексного плану дій щодо регулювання НФУ



II рівень пенсійної реформи та соціальний захист населення



Конкурентоспроможний та прозорий фінансовий ринок, поліпшений інвестиційний клімат



Розвиток інфраструктури та посередників



Розвиток функції РИНКОВОЇ ПОВЕДІНКИ та захист прав споживачів фінансових послуг, кредиторів та інвесторів



Залучення коштів широкого загалу

- Чітке визначення залучених (поворотних) коштів:
- ✓ Депозити, кредити (позики) як від фізичних, так і від юридичних осіб
 - ✓ Боргові цінні папери фінансових установ
 - ✓ Поворотна фінансова допомога
- АЛЕ можуть бути передбачені винятки



Сегментація НФУ

- ✓ Кредитні установи (кредитні спілки та інші кредитні установи)
- ✓ Страхові компанії та посередники
- ✓ Інші фінансові установи



Поєднання фінансових послуг

- ✓ Розширення можливих видів діяльності для кредитних установ
- ✓ Види фінансових послуг мають відповідати бізнес-моделі компанії



Гнучкий підхід до ліцензування

Ключові новели:

- ✓ єдина процедура для доступу на ринок
- ✓ сутнісний підхід до оцінки ділової репутації, структури власності та джерел коштів для започаткування бізнесу, професійної прийнятності
- ✓ перевірка наявності початкового капіталу
- ✓ оцінка бізнес-плану
- ✓ оцінка системи корпоративного управління
- ✓ спрощені вимоги для отримання наступних ліцензій



Ризик-орієнтований пруденційний нагляд

Обов'язковість для:

- ✓ страхового сегменту,
 - ✓ сегменту кредитних спілок та інших кредитних установ
 - ✓ надавачів платіжних послуг
- Пропорційність регулювання



Подання звітності, перевірки та правозастосування

- ✓ Перегляд підходів до подання звітності
- ✓ Ризик-орієнтований підхід до інспектування
- ✓ Єдиний підхід до застосування заходів впливу для всіх сегментів



Корпоративне управління

Система обов'язкових та добровільних вимог

Пропорційний підхід: повна або спрощена моделі корпоративного управління

Ризик-орієнтована модель корпоративного управління

Зміна підходів щодо визначення вимог до ділової репутації для власників істотної участі та керівників компаній та кваліфікаційних вимог для керівників

Перегляд ролі та функцій наглядових рад, внутрішнього аудиту, комплаєнсу та управління ризиками

Запровадження стандартів ділової поведінки та етики



Ринкова поведінка та захист прав споживачів

Гармонізація регуляторних вимог відповідно до найкращих світових практик та директив ЄС

Робота з фінансовими установами з метою підвищення якості надання фінансових послуг, кваліфікації їх персоналу

Надання інформаційно-консультаційних роз'яснень для споживачів

Сприяння створенню установи фінансового омбудсмена

Впровадження ефективної системи компенсації для споживача та підвищення відповідальності фінансових установ за недобросовісну ринкову поведінку

Сегментація небанківських фінансових установ в новій системі регулювання та нагляду



 Зона регулювання НБУ (у разі прийняття ПЗУ №2413а)

 Зона регулювання НКЦПФР

Цілі нової моделі регулювання:

1. пошук нових точок зростання для кожного з сегментів небанківського фінансового ринку
2. максимальний захист споживачів фінансових і страхових послуг